

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zapolya utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zapolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXIX. évfolyam. 120. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 „
Negyedévre — — — — 6 „
Egy óra — — — — 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Péntek, május 25.

Magyar tiszték.

Nagybecskerek, május 25.

Mióta az alkotmány helyreállított, napról-napra vártuk, hogy megjavul a közös hadsereg tisztikarában a magyar elem kedvezőtlen aránya. Már előbb, az 1865/7-iki országgyűlés tanácskozásain rámutatott e kedvezőtlen arányra Jókai Mór, aki akkor a balközép pléh menyköveit csattogtatta. Azóta 35 év múlt el és az akkori kedvezőtlen arányszám, mely némileg érthető volt, mert hiszen az elnyomott hogyan szolgálhatott volna az elnyomó hadseregben — alig 2 százalékkal javult meg. Valóban szomorú és szégyelni való állapot.

Magyarország a közös hadsereg létszámához minden százból kerekszám 42 emberrel járul. Jól lehet a közös költségekhez csak 31-4, illetőleg most már 34-4 százalékkal járulunk és jóllehet, hogy Ausztria lakossága sokkal sűrűbb, mint Magyarorszáé. De mit tehetünk arról, hogy e sűrűbb lakosság aránylag véznább és silányabb, mint a magyar és így katonának kevésbé alkalmas. Elég az ahhoz, hogy katonát adunk mi magyarok bőven, kerekszám 42 százalékot és ezek szerint kétségbevonhatatlan igazság az is, hogy a katonatisztek közül is 42 százaléknak kellene lenni a magyarnak, van pedig e 42 százalék helyett 10, mondd tiz százalék.

De ne hogy tévedésbe essünk, ez a 10 százalék sem magyar, hanem csak magyarországi és aligha családunk, midőn azt hisszük hogy ennek a 10 százalék magyarországi tisztnek legfeljebb negytized része a törzsökös magyar, a többi pedig horvát, szerb, oláh, tót, német és Magyarországon született úgynevezett katonagyerek.

De beszéljenek a számok. A közös hadsereg 25 ezer főnyi tiszt és alkalmazotti karából a 42 százalék arányában magyarnak kellene lenni kerekszám tiz-

ezernek, a tényleges szám pedig 10.000 helyett csak 2500. Ime csak ez egy tizen 7500 oly állás, melyet magyarok helyet osztrákokkal töltöttek be, jobban mondva: kellett betölteni, mert hiszen a hadsereg intező körei nem várhattak a tiszt állások betöltésével addig, míg arra a magyar ifjaknak kedvök szóttyan jelentkezni. De ha vártak volna is, hát hiába vártak volna, mert — a magyar ifjak nem jelentkeznek.

Valódi nemzeti szerencsétlenségnek minősíthető a magyar uri elem tartózkodása a katonai pályától és különösen a közöshadseregbeli tiszt szolgálattól. Ezen tartózkodás okozza azt, hogy a közöshadsereg annyira német, mint a milyen. Mert, hogy ha a magyar elem a közös hadsereg tiszt karában elfoglalná az öt megillető arányban a helyet, bizonyos, hogy a közös tisztikar magyarosodása nagy lökést kapna és egész más színben és fényben tünne föl e drága intézményünk, melynek erejére, nyomatékosságára, mint a szerűségére méltán büszkéek lehetünk, de magyar, nemzeti szempontból vele épen-séggel nem dicsekedhetünk.

Ennek a hiánynak az oka azonban tisztán a magyar nemzetben, a magyar társadalomban, a magyar értelmiségi osztályban keresendő. Megmagyarázhatatlan tartózkodás vonja el a magyar ifjakat a katonai pályától. Pedig ez a katonai pálya szép, fényes, rendezett és jól javadalmozott. Meglehet, hogy a legutóbb életbe lépett fizetés-rendezés változást fog behozni a magyar ifjuság fölfogásában és ifjaink tömegesen fognak a katonatiszti pályákra lépni. Meglehet, mondjuk, pedig a jelek épen-séggel nem biztatók, miután köztudomású, hogy a honvéd hadapród és tiszt-képző intézetekbe sem jelentkeznek ele-gendő számban pályázók. Pedig e katonai intézetek tanyelve tiszta magyar és hazafias szempontból kifogásolhatatlan.

És éppen ezen körülmény mondatja velünk azt, hogy a magyar ifjuságnak a

katonaságtól való idegenkedésének oka tisztán a magyar társadalomban keresendő. A szülőkhben, akik nem adják fiaikat e fényes pályára; az ifjakban, kik nem lelkesednek a harci erényekért.

Elérkezünk oda, a hova jutni akarunk fejtegetésünk folyamán. Az kétségtelen hogy a magyar ifjuság nem lelkesedik a katonai pályáért. Igen különösen hangzik ez Hunyady és Zrínyi népéről, 50 évvel a szabadságharc lezajlása után. Az iskolai nevelésnek kell vállalkoznia arra, hogy fölkeltse a magyar szivben amugy is csak szunnyadó harci erényeket. Az iskola értesse meg a növendékekkel, hogy a katonai pálya szintén egyike nemcsak a legkomolyabb, hanem a leg-hazafiasabb hivatásoknak is, melyen tért foglalni nemzetünk iránt legszentebb kötelességünk, mit ha elhanyagolunk, alig fogunk jóvá tehetni, vagy csak óriási nehézségekkel.

A kormánynak a feladata pedig oda hatni, hogy a magyar ifjuságnak a lehetőség határáig megkönnyíttessék ugy a katonai szolgálattal, mint a katonatiszti állások elnyerése. Miként az osztrák-magyar monarchiának legerősebb alapja Magyarország, ugy a közös hadseregnek is legmegbízhatóbb eleme a magyar és a magyar nemzetnek, mely e hadsereg fenntartásához oly sok pénz és véráldozattal járul, joga van megkövetelni, hogy a tisztikarban a magyar elem az öt megillető számban legyen képviselve. De ehhez az kell, hogy legyenek kellő számban magyar ifjak akik katonatisztek akarnak lenni. Ha eddig nem akartak is — hát legyen ez után másként. Legnagyobb és legsürgősebb nemzeti cél jaink egyike ez, melyből nemzeti létünk számára újabb és újabb erőforrások fognak fakadni.

F. M.

A jegyzői vizsgálatok. Félhivatalosan jelentik, hogy Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, pünkösdi után a képviselőházhoz be fogja terjeszteni a községi és körjegyzők képesítéséről szóló törvényjavaslatot, mely szerint azok a jegyzők, kiknek már oklevelük

A „TORONTÁL“ tárcája.

Vasuti és egyéb összeütközések.

Azt mondják, Sükesdi Gerő ur barna hajú fiatalóságában marakodó természetű volt s bizonyos dolgokban bizonyos merészséget fejtett ki, mely nem is lehetett olyan nehéz dolog vaskos öklök, ritka erős kurok és egyéb, szintén erős tagok birtokában.

Ma azonban egyáltalán nem veszedelmes ember Sükesdi ur, bárha rajta állna, megmarná az egész világot, mert nagyon haragszik, állandóan fölgerjedt s a sálból, melyet hatszorosan csavart a nyaka körül s lefogja csurgóra álló bajuszát is, folytonos rekedt mormogás hallható; a szeme pedig állandóan forog, mint egy lelancolt vén oroszlának.

— Brrr . . .

Ez a köszönése reggel, mikor bedöcög a hivatalba. Először körülhordozza tekintetét, a köpönyegét lassan lehuzgálja, összehajítja gondosan s megindul az íróasztal felé. Már messziről csóváltatja fejét s haragos tekintetét vet az előszoba felé, melyben a hivatal szolgálja alszik egész nap egy kövér férfiú kiváló buzgalomával.

Sükesdi urban már az íróasztalhoz menet forrai kezdett minden csepp vér, de még nem tudta határozottan, hogy voltaképen mért haragszik, ezt csak akkor tudta meg, mikor leereszkedett a székre; egy pillanatig egészen csöndesen maradt, de amint megvillant fejében a gondolat, hogy miért is haragszik ő, dühösen fölkiáltott:

— A lapok!

Az írrok intett tollával, hogy előtte vannak a lapok szépen összehajtvá.

Sükesdi ur most egy világfiás mozdulattal lekapta szivárvány-fényben tündöklő orráról a pápaszemét és egy nem épen finom, hozzá még tarka vászon zsebkendővel, megdörzölgötte.

— Ná, — dörmögé, — lássuk, mit írrok a lapok, — de alig olvasott néhány sort, haraggal lecsapta az újságot s fojtódvá szólt:

Jaj, ezek az újságok. Rettenetes ez a sajtószabadság! Semmi sem szent előttük. A multkor megirták az összeütközéseket Bogács és Boldva között . . . Most meg kiírják, hogy egy váltóór vérese verte a feleségét. Mit tartozik az a világra, hogy mi történik a váltóór családjában, hogy ölkeznek-e vagy verekednek . . . ? Nagyon természetes, hogy egy váltóórnek nincsen mindig jókedve s ha elveri a feleségét, annak bizonyosan oka lehet.

Sükesdi ur ugyanis vasuti hivatalnok volt, az egész világi és társadalmi rendet politikai, művészeti és irodalmi viszonyaival együtt a mév. szempontjaiból bírálta meg. A világ sorjának pedig természetesen nem olyan egyforma a menete, mint a vas sín páron szaladó vonatnak, még itt is gyakran döcög a vonat, gyakran kisiklik, hát egyéb állapotknál, melyeknek nem vas sinekkel vagyon kirakva az útja, hanem kisebb nagyobb sziklákából, hogyne történnének rendellenességek?

Az írrok markába nyomja állát és halgat. Sükesdi ur pedig tovább dühöng.

— Egészen másképp volna minden, ha a sajtó békét hagyna sok dolognak. Ezelőtt tizenöt esztendő előtt engem is lerántottak azok az új-

ságok, azóta mindennap remegek, valahányszor kezembe veszem a lapot, legelőször is azt nézem meg, hogy nem vagyok-e lerántva?

— Hát azóta mindig haragszik a újságokra?

— Minek kötnek mindent a világ orrára?

— Föltárják a bajokat, rámutatnak a szennyesre.

— En rólam azt irták meg, hogy a feleségem megszökött s elvitte a takarékpénztári könyvem. Ez az én bajom volt. Aztán előkerült a feleségem, de a takarékpénztári könyvecské nem; ezt is megirták, pedig ez is az én bajom . . . Azután a szakácsné kiugrott az ablakon, mert a bakája elhagyta; ezt is megirták a lapok azáltal a csudálatos kommentárral, hogy kívánatos lenne, ha azután humánusabb bánásmódban részesíteném a cselédeket, azokat a szerencsétlen nőket, kik a mindennapi kenyérért alárendelik magukat más ember szeszélyeinek.

— Es ön mit csinált? Kihívta a hírlapírókat?

— Nem.

— Mit tett?

— Nem hívtam ki őket, hanem humánusan kezdtem bálni az új szakácsnéval, olyan humánusan, hogy a feleségem meg akart gyomrozni.

— Remélem, kibékültek?

— . . . Erre én megindítottam a válópört.

Másnap leülök kávézni, kezembe veszem a lapot, az első cikk, amit elolvasok, az én válópöröm.

Megirták? — kérdezé az írrok az elfojtott nevetéstől szakgatott hangon s aztán beleharapott egy uzsonára tartogatott zsömlyébe, csakhogy bedugja száját.

— Mit cselekedett? egy percre kivette szájából a zsömlét, de nyomban visszadugta,

van és hivatalban vannak, nem tartoznak a közigazgatási tanfolyamot hallgatni és új vizsgálatot tenni. A közigazgatás rendezéséről szóló új törvényben az átmeneti intézkedések között gondoskodni fognak arról hogy a mostani jegyzők, jelenlegi kvalifikációjuk mellett, mily módon mehetnek át az új státusba, melyben aztán fokozatosan előléphetnek. Az újonnan felállítandó közigazgatási tanfolyamoknak közvetlen céljuk az, hogy a községi és körjegyzői pályára készülő, de még nem vizsgázott fiatal emberek országos érvényű oklevelet nyerjenek. Eddig ugyanis a községi és körjegyzői oklevelek csak azokban a megyékben voltak érvényesek, hol az illetők vizsgáltak. Most ezek a megyei jegyzővizsgáló bizottságok megszűnnek és ezek helyébe az ország különböző vidékein nyolc-tíz közigazgatási, illetőleg jegyzői tanfolyamot rendeznek be, a hol a jelöltek egész országra szóló oklevelet nyernek. Ezen tanfolyamokat a szükséghez képest kellő számban és a legalkalmasabb és legcélszerűbb helyeket kiszemelve, a belügyminiszter állítja fel.

A katolikus hitközség közgyűlése.

Nagybeaskerek, május 25.

A nagybeaskereki róm. kath. hitközség tegnap délután tartotta meg közgyűlését a hívek nagy részvétele mellett Franz J. L. elnöklele alatt. Elnök meleg szavakban üdvözli a szép számban megjelent közgyűlési tagokat, mire Struss Bódog titkár felolvassa a 3 évről szóló jelentést. A jelentés 4 főponttal foglalkozik. 1. A hittanításnál és vallási nevelésnél kiemeli, hogy örvendetes haladás konstataható, ami nagyrészen új lelkipásztorunknak, Szabó Ferenc apátplébánosnak és Wagner Nándor hitoktatónak köszönhető. 2. A templomfentartást illetőleg megemlíti, hogy a kincstár a plébános buzgó közbenjárására a templomot teljesen helyreállította. 3. A temető kibővítése által lényeges kiadásai támadtak a hitközségnek, úgyhogy kénytelen volt 5900 forintot az árvaházi alaphoz 6% os kamattal kölcsön venni. Remélhető, hogy a temetőt ezentúl kevésbé fogják igénybe venni, mert időközben létesült a központi temető, amiért dr. Grandjean polgármesternek mond köszönetet. A 4. pont az árvaházról szól. Az alap a múlt év végével 23.881 frtra rugott, mely összeg gyümölcsözőleg van a helybeli pénzintézeteknél elhelyezve, 800 frtyi értéket képvisel 5 darab Takarékos és előleg-egyleti részvény, 1017 frtot pedig a Vendelin-kápolna melletti tér. A jelentés végül felemlíti, hogy Nocker János karagy, miután Verseczen megválasztották, lemondott állásáról.

Franz J. L. elnök ezután szép szavakban mond köszönetet a hitközség eddigi bizalmáért s miután a 3 évi mandátum a mai napon letelt, a maga és a képviselőtestület nevében lemond tisztségéről.

Miután a gyűlés elnökévé nagy lelkesedéssel Szabó Ferenc apátplébánost választották meg, a közgyűlés nagy lelkesedéssel újból megválasztja az eddigi buzgó elnököt: Franz J. L. urat, ki

meghatva mond köszönetet a megtisztelő bizalomért.

Elnök indítványára egyhangulag választják meg a két alelnököt Napholez Agostot és dr. Brájjer Lajost (új). Gondnokok (egyhangulag) Baaden Károly és Struss Bódog.

Egyhangú volt a képviselőtestület válasza is, a következő eredménnyel:

Dr. Annau Ernő
Annau István
Annau János
Baaden János
Bohn Péter id.
Benkovich Miklós
Blum Sándor
Binzberger Mihály
Dr. Dellimanics Lajos
Ettlinger Péter
Dr. Grandjean József
Gilljum János
Glazer Péter
Harzer József
Haidegger Ödön
Dr. Haidegger Lajos
Herr Ödön
Krummenacker Ferenc
Krummenacker Mátyás
Krummenacker József
Krummenacker Ferenc id.
Krcselics Márton
Kugler Lipót
Lindhof János
Mayer Rezső
Mattanovich György
Novák J. C.
Parilla Géza
Oldal Antal
Opolezer Lajos
Dr. Plechl Szilárd
Pretz Péter
Rónay Jenő
Rosa Ignác
Reitter Oszkár
Steinitzer Géza
Szabó Kálmán
Stagelschmidt János
Schneller Gyula
Schmidt Fülöp
Schmidt Antal
Schwann János id.
Steyer Péter id.
Sebastian János
Steyer István
Steckhardt Ferenc
Dr. Végh Lajos
Weiterschan Mihály
Wégling István
Zimmerer Antal.

A közel jövőben a karnagyi állás kerülővén betöltésre, elnök indítványára a pályázók uti költségeire 200 korona szavaztatik meg.

Végül a közgyűlés Szabó Ferenc apátnak Krummenacker Ferenc indítványára a tapintatos vezetésért köszönetet szavaz, mire a közgyűlés az elnök elterelésével véget ér.

Jegyzőkönyvhiteltesítők: Mayer Rezső és Opolezer Lajos.

Egy jegyző jubileuma.

(Saját tudósítónktól.)

Ó-Béba, május 23.

Rendkívül meleg, őszinte szeretettől áthatott jubileumi ünnepség színhelye volt f. hó 19 én szombaton Ó-Béba községe.

Tus Gyulának, Ó-Béba és Battyánháza községek érdemes jegyzőjének negyedszázados ünnepélyét ülte meg a törökkanizsai járás jegyzői kara, ugyancsak a két község közönsége.

Röggel 4 órakor taracklövés hirdették az ünnepély kezdetét.

Délelőtt 9 órakor a római katolikus, majd pedig a görög keleti templomokban fényes isteni tiszteletek tartattak, melyek után diszközgyűlésre gyűlt össze a község képviselőtestülete.

A közgyűlést Szto György községi bíró nyitotta meg, ki után Schlinger József róm. kath. plébános és községi képviselő, az ünnepeltnek a gyűlésre való meghívása után szép szavakban fordul az ünnepelt községi jegyzőhöz, azon szeretetet és tiszteletet tolmácsolván, melyet a képviselőtestület iránta érez. Emléklül egy ezüst irókészletet nyújt át ünnepeltnek. Hosszu éljenzés után Blaga Döme gör. keleti plébános szólal fel a román anyanyelvű lakosság nevében, éltetvén szeretett és jó jegyzőjüket. Az ünnepelt meghatott szavakban köszöni meg az iránta nyilvánított szeretet és tisztelet oly szép nyilvánulásait.

Most Ruzsitska Béla segédjegyző élteti főnökét az irodai személyzet nevében.

Battyánháza község ajándékát, egy szép virágtartót, Kurusz Henrik községi bíró nyújtotta át.

A vendégként jelenlevő Hegedüs János állami anyakönyvi felügyelő szólal fel ezután és valóban gyönyörű szavakban élteti jubilánsát, mint hivatalnokot és mint jó szívről általában ismert embert.

Ünnepelt könnyek között köszöni meg-szeretett főnöke és igaz barátjának szavait.

Ezek után kedélyes viálassreggeli volt a jubiláns házában, mely után déli 1 órakor a szegedi honvédszenekar hangjai mellett az ünnepelt által létesített és róla elnevezett „Gyula“ parkba vonult az ünnepi közönség, hogy egy 100 személyre terített ünnepi ebéden résztvegyen. A zenekar hangversenye mindvégig kitűnő hangulatban tartotta a közönséget, számos felkészített hangzótt el. Hegedüs János az ünnepeltet, ünnepelt jegyző a közönséget, Toponarszky Uros szerbkereszturi jegyző a hölgyközönséget, Schlinger József plébános a vendégeket éltette. A társas ebéd során Rónay Jenő főispánhoz, Dellimanics Lajos alispánhoz, Tallián Emil főszolgabíróhoz és Tallián Béla országgyűlési képviselőhöz üdvözlő táviratokat küldöttek. A délután folyamán

hogy elnyomja a kitörni készülő kacajt. — Sajtópert indított?

— En? Dehogy, — mondá dühösen Sükesdi ur, — azt nem tettem, hanem elcsaptam a szakácsné s most már tízedszer kibékültem a feleségemmel, hogy vége legyen minden hírlapi hercehurcának.

— Vége is lett, remélem?

— Dehogy? — mormogá mind rekedtebb hangon Sükesdi ur s haragtól vöröslött arca mint a pipacs, — másnap a szakácsné nyíltérben nyilatkozott.

— Lehetetlen. Mit?

— Azt, hogy ő becsületes nő, a feleségem pedig szívtelen ördög, aki őt kihasználta s miután megszakadt a munkában s összegegette a két kezét, elcsapta. A szerkesztő jegyzetben gunyosan megkérdezte, hogy ez az a humánus bánásmód?

— Es ön mit cselekedett?

— Nyilatkoztam.

— Ön?

— En. Nagyon el voltam már keseredve. Kijelenttem, hogy a feleségem pártatlan nemes lélek, fenkölt szív; több: angyal, hanem a szakácsnéval nem lehetett birni. . . Feleségem, mikor hazamentem, rámrohant, összecsókoit, de másnap a szakácsné csunyan lehordott a lapban. Erre én két sorban kijelenttem, hogy a t. közönség belátja, hogy én társadalmi állásomnál fogva egy szakácsnéval nem folytathatok nyíltérv harcot. Erre a szakácsné újra nyilatkozott, rágalmozott engem és a feleségemet. Ezt a nyilatkozatot agyonhallgattam.

— Ezzel aztán be volt fejezve az ügy?

Sükesdi ur egy méltatlanul zaklatott férfiú kimerültségével folytatta:

— Nem. A hivatali előjáróm fegyelmi eljárást indítottak ellenem, mert nem csófoltam meg a rágalmat. Ezt az újság sietett regisztrálni. Dühömet nem bírtam tovább türtőztetni. A szakácsnéval összetalálkoztam egy egész néptelen utcán s fölpofoztam. A lapok ezt is megírták. Most aztán, aki csak irigyem, ellenségem volt a hivatalban, mind ellenem támadt. Es nagyon sok irigyem volt; nem bírták megbocsátani, hogy egy magasrangú miniszteri hivatalnok nagyon megdicsért s megígérte, hogy a miniszter pártfogásába ajánl. A fegyelmi bíróság hibásnak talál s közbotrány okozás miatt megintett. A lapok ezt is megírták.

Sükesdi ur most toporzékol dühében, marokra gyűrte az újságot s a kályha felé dobta.

— Kár, — szolt az irnok.

— Miért? Nem érdemel mást az a rongy újság.

— Dehogy nem. Megint irtak magáról.

— En rólam? — szepegte elváltozott hangon Sükesdi ur, s olyan képet vágott, mint egy tragikai hős az östödik fölvonásban, midőn már érzi, hogy minden elveszett.

Az irnok köhögött.

Sükesdi ur is köhögött. Összefonta két karját s csöndes rezignációval szolt.

— Mit irtak?

Elhallgatott, de ujjai reszkettek az izgalomtól, majd rekedten folytatta:

— Mondja el.

— Tudja, mit irtak; tudja mit?

Sükesdi urnak feje zugott, szeme káprázott.

— Hallgatom.

— . . . Azt, hogy maga a legkitűnőbb hivatalnok, mint polgár, közlik a miniszter kiténtetését is.

Sükesdi urban bensorult a lélegzet. Lehetetlennek tartotta, hogy őt, az egyszerű, csöndes munkás embert kiténtessék s megdicsérjék az egész világ előtt . . .

Es mikor az elnök eltávozott, Sükesdi ur lábujhegyen közeledett a kályha felé; lehajolt, fölvette az imént eldobott összegyűrt lapot, megsimogatta gyöngéden, mintha csak meg akarta volna engesztelni, hogy azért a boldonságért olyan hosszú haragot tartott rá s aztán belső zsebébe dugta, oda, ahol a szive dobog.

Sükesdi ur tiszteletére bankettet rendeztek a hivatalnokok, kiknek hangulatát egyszerre megváltoztatta iránta a magas kiténtetés. Ellenségei a leghizelgőbb barátokká lettek.

Sükesdi ur félig berugott s ekkor „Bruderschaft“ ot ivott a helybeli szerkesztővel, kinek megvallotta:

— Ezelőtt tizenöt évvel, mikor rámjött a roham, sokszor rosszul bántam az asszonnyal, de aztán mukkani sem mertem, botránytól félttem, félttem maguktól.

Erre Sükesdi ur fölemelkedett s tősztozott. Az emberek tölesért csináltak kezükkel, hogy jobban hallhassanak de így sem akartak hinni füleiknek:

Sükesdi harsány hangon éltette a sajtószabadságot!

Uriel.

népünnepély volt lófuttatással és egyéb szórakoztató mutatókkal.

Este 8 órakor fáklyás menet vonult fel az ünnepelt lakása elé, a szónokok dr. Fejes József községi orvos és Muntyán Joachim községi tanító voltak. A szépen sikerült fáklyásmenet után a „Gyula“ parkban énekelőadások, román nemzeti táncok bemutatása után a kora reggeli órákig tartó táncmulatság volt, mely eme szép és minden ízében sikerült ünnepélyt méltóan fejezte be.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 6¹/₂ óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

Május 27. Főgimn. önképző-kör ünnepélye.
Május 31. Sakkestély.
Junius 10. Gyermekbarát kerti ünnepe.
Junius 14. Kerékpárverseny Nagybecskerekben.
Junius 17. Csikódíjazás Nagybecskerekben.

— **Személyi hir.** Rónay Jenő főispán ma hivatalos ügyben Pancsovára utazott. — Dr. Dellimanic Lajos alispán pedig ma este utazik Budapestre.

— **Egyházi kinevezés.** A megyés püspök Moravec Gyula csávosi adminisztrátort Csávossy Ignác kegyur ajánlatára ugyanoda plébánosává nevezte ki.

— **A hadsereg köréből.** Schikofsky Károly tábornok, a 67. gyalogdandár parancsnoka tegnap este Temesvárról Nagybecskerekre érkezett s ma tartotta meg a kerületébe tartozó 29-ik gyalogezred fölött a szokásos tavaszi szemlét.

— **Torontálmezeiek a pénzügyminiszternél.** A multkori közgyűlési határozatához képest szerdán Torontálmezei alispánja, dr. Dellimanic Lajos, gróf Csekonics Endre v. b. t. t., gróf Nákó Kálmán v. b. t. t., Rohonczy Gedeon és Papp Géza megyebizottsági tagokból álló küldöttséget vezetett Lukács László pénzügyminiszter elé. Az alispán, utalva a torontáli helyi érdekű vasutak kedvezőtlen üzleti eredményei folytán előállt pénzzavarára a vármegye utalásának — mint a t. h. é. vasutak legnagyobb részvényesének — azon kérelmét terjesztette elő, hogy mind addig, míg a javult pénzügyi viszonyok egy két és fél millió korona kölcsön felvételét lehetővé teszik, egy hosszabb lejáratú állami előleget vagy kölcsönt adna a vármegye részére a pénzügyminiszter. Lukács pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy ismeri a torontál-vármegyei helyi érdekű vasutak kedvezőtlen üzleteredményéből előállott pénzügyi bonyodalmakat s éppen ezért igyekezni fog a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve módot találni a kérelemnek, — ha nem is ilyen alakban, hanem valamely előnyös közbenjárás által való — teljesítésére. Töletelhetőleg igyekszik a torontáliak helyzetén javítani. A miniszter ajánlatának tartaná a pénzügyi helyzetre való tekintettel, ha a vármegye közönsége egy felmondható kölcsön után rendezné pénzügyi bajait.

— **Orbán napja.** A szőlők védszentjének napját ma ülte meg a római katolikus egyház. A reggeli körmenet, melyet Amshlinger Ferenc segédlelkész vezetett, kivonult a Thév. állomása mögötti szőlőkbe, a hol buzgó imákkal kérte az Eggek urat, tartsa távol a szőlőterméstől a veszedelmet.

— **A rom. kath. hitközség karnagya.** A tegnapi napon lejárt a nagybecskerei r. k. hitközség karnagyi és kántori állására kiírt pályázatok határideje. A karnagyi állásra pályáztak:

1. Sámson György, esztergomi főszékesegyházi karénekes, organista, volt konzervatoriumi tanár.
2. Lukács László Mátyás, rozsnyószékesegyházmezei karnagy.
3. Müllner József, alsó-mecenezffi karnagy.
4. Huttira Viktor, bácskulai okleveles r. k. kántor.
5. Stumpföger Kálmán, bács-bresztováci karnagy és tanító.
6. Brauhofner Ferenc, kalocsai főgimn. karnagy és főegyházmezei organista.
7. Schönwelder Kálmán, esztergomi főszékesegyházi karénekes.
8. Stányik Gusztáv, bártfai főtemplomi karnagy.

9. Mateovsky Ferenc, nagybecskerei g. k. karnagy.

A kántori állásra pályáztak:

1. Faulhaber János, nevetlenfalusi r. k. kántor.
2. Bancsák István, tanítónövendék (Nagybecskerek).
3. Ifj. Rendla Ferenc, nagybecskerei lakos.

Ezek közül próbaorgonálásra és énekre meghivatnak: Sámson, Lukácsy, Müllner, Huttira, Brauhofner, Stányik és Faulhaber.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, a módosi ügyvédi karnak egyik tekintélyes tagja, Vadász Zsigmond tegnap meghalt. A megboldogult a közélet terén is figyelemreméltó szerepet játszott. Az utolsó képviselőválasztások alkalmával egy dunántúli kerületben néppárti programmal fel is lépett képviselőjelöltnek, azonban kisebbségben maradt. Nagyobb szerencsével küzdött legutóbb az autonómiai kongresszusi választások idejében, amikor a zichyfalvi kerületnek a mandumát nyerte el. Az utolsó évben sokat betegeskedett, míg tegnap a halál megváltotta szenvedéseitől. A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Vadász Zsigmondné szül. Mihálovich Erzsébet, fájdalomtól megtörtén tudatja, hogy szeretett férje Vadász Zsigmond köz- és váltóügyvéd; kath. egyház autonómia országos kongresszusi képviselő, Torontálmezei virilistája stb. életének 56., boldog házasságának 19 ik évében, 1900. évi május hó 24-én reggel 1 órakor örök nyugalomra szenderült. A temetési szertartás f. é. május 25-ik napján d. u. 4 órakor meg végbe a rom. kath. egyház szertartásai szerint. Az engesztelő szent mise pedig 26-án d. e. 9 órakor fog a módosi r. k. templomban az egek Urának bemutatni. Feleségén és számos rokonain kívül siratják: öccse Vadász Viktor, nővérei: Vadász Julia és Apolónia. Legyen emléke közöttünk s Isten vele!

— **Csöd.** A pancsovai kir. törvényszék Mijajev Dusan ottani kereskedő vagyonára megnyitotta a csődöt. Csődbiztos Gresek Ede törvényszéki albiró, tömeggondnok dr. Marjanovic Pál, helyettese dr. Stanojevics Branislav. Bejelentési határidő július 17.

— **Csikódíjazás.** Nagybecskerek város gazdasági bizottsága szerdán délután ülést tartott, melyen dr. Grandjean József polgármester elnöke alatt jelen voltak Rehák Béla jegyző, Marton Andor, Bauer Henrik, Steyer István és Weiserschan Mihály. A „Torontálmezei gazdasági egyesület“ ugyanis Nagybecskerek városával karöltve már régebben elhatározta, hogy csikódíjazást rendez a költségek viseléséhez hozzájárult a földmívelésügyi miniszter is, a ki teljesen tudja nemcsak méltányolni, hanem pártolni is a nálunk kifejlőben levő lötenyésztést. A bizottság elhatározta, hogy a díjazást június 17-én délelőtt 9 órakor rendezi a vásártéren, a mikor is gazdasági egyesületi, nagybecskerek-városi és állami díjjakat osztanak ki. A díjjak összes értéke 550 korona. Ezt az összeget három részre osztják föl: csikókancákra 250, 1—2 éves növendék csikókra 150, három éves kancákra pedig szintén 150 koronát juttatnak. Rézt vehet a kiállítás Torontálmezei bármely községe. Az írásbeli bejelentések dr. Grandjean polgármesterhez, a szóbeliek Rehák Béla városi jegyzőhöz intézendők június 16-ig.

— **Varjuvadászat.** A tegnapi varjuvadászat várokozásán felül sikerült, a mennyiben közel 1600 példány került terítékre ebből a kártékony állatból. Mint értesülünk, legközelebb a nagybecskerei vadász vadvédő egylet rendez viszonzás-képpen varjuvadászatot.

— **Vívóverseny Nagybecskerekben.** A pünkösdi vívóversenyre nagyban készülődik már a torontálmezei atletikai klub s szép számmal érkeznek nevezések is. A verseny, mint már említettük, minősítési küzdelemből és körvívásból fog állani. A minősítésnél a nyerhető pontok legnagyobb összege 20. Aki legalább 16 pontot kapott, az I-ső osztályba soroztatik és nagy ezüstérmet nyer, a ki legalább 12 pontot kapott, a II-ik osztályba soroztatik és kis ezüstérmet s végül aki legalább 8 pontot kapott, a III-dik osztályba soroztatik és bronz-érmet nyer. Ezenkívül a sorozottak mindegyike megfelelő és sorrendjét feltüntető oklevelet kap. A legjobban pontozott 8 vívó részt vesz a körvívásban. A

körvívásnál minden versenyző a versenyzők mindegyikével vív a versenybírók által megállapított sorrendben. Minden küzdelem 4 volttra megy. A vívóversenyt akadémia fogja befejezni, a melyen részt vehetnek amatőrök, mesterek és vívómesterei oklevéllel bíró katonatisztek. Az akadémián résztvevők diszoklevelet és a két legjobb pedig tiszteletdíjat fognak kapni. Nevezési határidő: május 28, déli 12 óráig. A társaság a verseny után együttesen átvonul a kaszinóba vacsorára, után pedig kedélyes táncmulatságot szándékoznak az athléták rendezni, hogy bebizonyítsák, miképpen nemcsak a küzdőporondon, de a parketten is megállják a helyüket.

— **Lóosztályozás az alibunári járásban.** A lóosztályozást az alibunári járás 10 községében, mint lapunknak írják, Kajtár Jenő főszolgabíró és Skoland Florián tüzérhadnagy folyó hó 23-án fejezték be. Az alkalmassági százalékok egyes községek szerint itt közöljük:

Szamoson	732 ló közül alkalmas 52 = 7.10%
Dobriczán	588 „ „ 72 = 12.26%
Kis-Margitán	214 „ „ 11 = 5.14%
Ferdinándfalva	310 „ „ 37 = 11.93%
Iánacsán	905 „ „ 104 = 11.49%
Kevi-Szöllös	563 „ „ 105 = 18.65%
Sándorfalva	172 „ „ 25 = 14.54%
V.-Szt.-Mihály	989 „ „ 119 = 12.03%
Alibunár	912 „ „ 141 = 15.46%
Román-Petre	1122 „ „ 158 = 14.00%

Az egész járás loállományának, leszámítva az 1—2 éves csikókat, átlag 12.25%-a találatott katonai célokra alkalmasnak.

TÁVIRATOK.

A delegációkból.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ ered. táv.) A magyar delegáció Szilágyi Dezső elnöke alatt ma teljes ülést tartott, melyen vita nélkül elfogadták a pénzügyi bizottság jelentését a közös pénzügyminiszterium költségvetéséről. Egyben határozatba ment, hogy a fedezetlenül maradt közös kiadások a megállapított kvóta szerint osztandók meg. Legközelebbi ülés holnap.

A pestis.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ ered. táv.) Durbanból jelentik, hogy ott egy indiai ember pestisben meghalt. Az óvintézkedéseket azonnal megtették.

A transzváli háború.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ ered. táv.) Pretoriából jelentik, hogy Vryheid mellett a burok törbe csalták Bethuen lovasított gyalogságát és két ágyújokat elvették. Mielőtt pedig az angolok Heilbront elfoglalták, a burok elfogtak 20 angol, köztük 3 tisztet.

Budapest, május 25. (A „Torontál“ ered. távirata.) Lorenzo-Marquezból telegrafálják, hogy a transzváli kormány manifestumban felszólította a burghereket, nyilatkozzanak, vajjon akarnak-e békét, avagy a háború folytatására határozta magukat?

Határidő-üzlet.

Budapest, május 25. (A nagybecskerei Lloyd-társulat táv.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt jó, az árak 5 fillérrel emelkedtek. Felmondott 9000 mm. buza, 4000 mm. tengeri. Kötöttet:

Buza májusra	8.05—8.06
„ októberre	8.21—8.22
Rozs „	7.44—7.45
Zab „	5.30—5.31
Tengeri májusra	5.60—5.61
„ júliusra	5.64—5.65

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekben, 1900. évi május hó 25-én megtartott hetivásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.30 korona
kétszeres	„	6.60 „
rozs	„	6.50 „
árpa	„	5.— „
zab	„	5.60 „
kukorica	„	5.40 „
széna I.	„	2.80 „
„ II.	„	2.50 „
szalma I.	„	1.50 „
„ II.	„	1.— „
burgonya	„	5.— „
marhahús I.	1 kilogr.	—96 „
„ II.	„	—88 „
zsir	„	1.12 „

69. sz. 1900.

499-31

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint birtokbíróság ezennel közhírré teszi azt, hogy a Temesbégavölgyi vízszab. társulatnak Surján község érdekelteit, illetve Drágosi Pál és társai elleni, a Temesfolyó védtöltési munkálatok fogantatásának céljából szükséges területek kisajátítása ügyében.

1.	A surjánai 1. sz. tjkben	285.	hr. 284.	kat. r. sz.
2.	"	2.	"	310/b/1. " 382. "
3.	"	5.	"	44. " 164. "
4.	"	6.	"	287. " 292. "
5.	"	16.	"	270/a. " 256. "
6.	"	23.	"	23. " 20. 21. "
7.	"	25.	"	288. 266. 297/b. hr. 296. 332. 333. 335. és 40. kat. r. sz.
8.	"	27.	"	328/a. hr. 464. kat. és 27. hr. 14. 15 kat. r. sz.
9.	"	29.	"	267. és 29. hr. 43. és 11. kat. r. sz.
10.	"	30. és 265.	sz. tjkben 279/a. 279/b. hr. 268.	kat. r. sz.
11.	"	35. sz. tjkben	36. hr. 169.	kat. r. sz.
12.	"	36.	"	37. hr. 168/1. 168/2. kat. r. sz.
13.	"	37.	"	38. hr. 167. kat. r. sz.
14.	"	42.	"	43. hr. 175/1. 175/2. kat. r. sz.
15.	"	43.	"	45. hr. 177. kat. r. sz.
16.	"	66.	"	327/a. 312/b/1. hr. 463. és 391. kat. r. sz.
17.	"	67.	"	282. hr. 274. 275. kat. r. sz.
18.	"	80.	"	300. 293. 260. 261. hr. 337. 339. 323. 318. 317. 329. és 302. kat. r. sz.
19.	"	82.	"	289/b. hr. 301. "
20.	"	84.	"	269/b. " 254/c. "
21.	"	105.	"	277. 268. hr. 265. 264. és 42. kat. r. sz.
22.	"	106.	"	306/b/1. hr. 367. 368. kat. r. sz.
23.	"	110.	"	275. hr. 262. kat. r. sz.
24.	"	118.	"	126. " 252. 243. 245. 246. 248. és 253. k. r. sz.
25.	"	124.	"	262. hr. 35. kat. r. sz.
26.	"	125.	"	234. " 37. "
27.	"	127.	"	329/a. 314/a. hr. 465. 401. és 393. kat. r. sz.
28.	"	133.	"	35. hr. 6/1. 6/2. kat. r. sz.
29.	"	134.	"	283. hr. 278. 279. "
30.	"	136.	"	286/b. " 289. "
31.	"	138.	"	274. " 261. "
32.	"	139.	"	272. 269/c. hr. 259. 255. 254/1. kat. r. sz.
33.	"	143.	"	309/a. hr. 381. kat. r. sz.
34.	"	149.	"	273. " 260. "
35.	"	160.	"	271/b. " } 258.
36.	"	161.	"	271/a. " }
37.	"	162.	"	305/b/1. " 358. "
38.	"	185.	"	20/b. " 26. "
39.	"	186.	"	270/b. " 257. "
40.	"	189. 192.	sz. tjkben 286a/2. 296a/1. hr. 287.	kat. r. sz.
41.	"	190.	"	263. hr. 36/1. "
42.	"	193.	"	265. " 39. "
43.	"	194.	"	42. " 170/1. 170/2. kat. r. sz.
44.	"	199.	"	304/b/1. hr. 366. "
45.	"	210.	"	276. " 263. "
46.	"	211.	"	278. " 267. "
47.	"	212.	"	284. " 282. "
48.	"	215.	"	326/a. 313/a. hr. 462. 494. 495. kat. r. sz.
49.	"	219.	"	303/b/1. hr. 356/1/2/3. 351. 350. kat. r. sz.
50.	"	233.	"	315/a. hr. 405. kat. r. sz.
51.	"	244.	"	24. " 19. "
52.	"	245.	"	26. " 16. 17. "
53.	"	247.	"	30. " 8. "
54.	"	258.	"	308/a. " 376/1/a. "
55.	"	272.	"	280/a. 280/b. hr. 270. "
56.	"	279.	"	281. hr. 271/1. 272/2. "
57.	"	280.	"	307/b/1. hr. 375. "
58.	"	284.	"	378/a. " 266. "
59.	"	287.	"	28. " 12. "
60.	"	289.	"	277/a. " 264. 265. "
61.	"	291.	"	267. " 43. "

számu ingatlanokból kisajátítás alá vont területek kártalanítási értékének megállapítása tekintetéből a kártalanítási eljárást az 1881: XLI. t. c. 46. §-a alapján megindította; s e célból tárgyalási határrnapul a helyszínére Surján községéhez 1900. évi június hó 26. és esetleg következő napjának mindenkor d. e. 10 óráját tűzi ki; mikorra a kisajátítót, az összeírásban foglalt azon tulajdonosokat, a kikkel a kártalanítási ár tekintetében az egység létre nem jött, úgy nemkülönben a többi tlkvi érdekelteket s illetve ezek törvényes képviselőit ez uton is megidézi azzal, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja, hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása vagy a

tárgyalásról elmaradás miatt igazolásnak helye nincs, hogy az ismeretlen tartózkodásnak és a távollévők ügygondnokaként dr. Nagy Dezső ügyvéd rendeltetett ki, végre hogy a tárgyalás vezetésével Kiss Sándor kir. törvényszéki bíró bízott meg.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszéknek, mint birtokbíróságnak 1900. évi március hó 22 én tartott üléséből.

Dr. Billitz,
jegyző.

Dr. Polgár Sándor,
elnök h.

3521. tlkv. sz. 1900.

501-11

Arverési hirdetmény és feltételek kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró mint tlkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Lupuleszku János javára 260 kor. tőke, ennek 1897. évi szeptember hó 10 től járó 6% kamata, 7 kor. 50 fill. óvási, 1/3% váltódíj, 29 kor. 30 fill. már megállapított, 10 kor. 35 fill. jelenlegi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. évi 60 t. c. 176. § a értelmében Demeneszku György özvegy lakosnak az idvori 1993. tlkvben foglalt:

1. I. d. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. o. szántó Demeneszku György nevében álló 1/3 része 420 kor. 80 fillér;

2. II. d. 88. hrsz. 1 hold 800 □-öl szántó egészben 366 korona;

3. V. d. 62 hrsz. 2 hold 800 □-öl I. o. kaszálónak 1/3 részére 419 kor. 20 fill. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Idvor község-házában 1900 évi június hó 28-án d. e. 3 órákor fog megtartatni a következő feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, 1900. évi április hó 19-én.

Tóth,
kir. aljbíró.

Pályázati hirdetmény.

Fény községnél a 800 korona évi fizetéssel szervezett végrehajító kézbesítő állás betöltendő.

Felhívtnak pályázni kívánók, hogy eddigi szolgálataikat igazoló bizonylatokkal felszerelt kérvényüket alulírott előjárósághoz e hó végéig nyujtsák be.

A román vagy szerb nyelvbeni jártasság elengedhetlen követelmény.

Az állás június 1 én elfoglalandó.

Fényen, 1900. évi május hó 18-án.

497-32

Községi előjáróság.

Bérbe adandó ház.

Az utcai épület 4 szobát, csejedszobát, zárt folyosót, pincét, konyhát, előszobát foglal magában.

Az udvari épületben van 3 szoba, előszoba, konyha, két kamra és mosókonyha.

Külön épületben van egy tágas istálló, kocsiszin és kotárka. 476-33

Nagybecskereki tiszai ármentesítő társulat.

376. sz. 1900.

502-11

Árverési hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, hogy a társulat védtöltéseim ezen évben termelt fü a társulat kiküldöttje által a helyszínén kilométeres szakaszokban nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Az árverés május hó 28-án, hétfőn, reggel 7 órákor veszi kezdetét a védtöltés 0 kilométerénél, illetőleg Babatónál és folytatattatik a 30-4 kilométerig a Szerb-Elemér, Szerb- és Tót-Aradác, Nagybecskerek és Lukácsfalva határaitban átvonuló Tiszamenti védtöltésen, május hó 29-én, kedden, reggel 7 órákor pedig kezdődik az árverés a Bégamenti védtöltés 36-5 kilométerénél a perlaszi kompátjárónál és befejeztetik az écskai vashidnál.

Nagybecskerek, 1900. május hó 24-én.

Társulati igazgatóság.

Ó-Bessenyő község.

1468. szám 1900.

498-22

Arlejtési hirdetmény.

Ó-Bessenyő község képviselőtestülete által IV/29. szám alatt, a vármegye törvényhatósága által 22.235/900. kgy. számú határozatával Ó-Bessenyő községi kocsmá felépítése mondatott ki. Az építkezés 20881 kor. 96 fillerre van előirányozva.

Ezen munka kivitelének biztosítása céljából folyó év június hó 5-én d. e. 10 órákor Ó-Bessenyő község-házánál nyílt versenytárgyalás fog tartatni, melyre versenyzők azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy fenti időig az engedélyezett összeg 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok alulírott község előjárósághoz szintén beadhatók.

Az építési tervek, költségvetés és részletes feltételek május 28-ától az előjáróságnál betekintheők.

Kelt Ó-Bessenyőn, 1900. május 21-én.

Lászlóffy János s. k., Gergulov Mihály s. k.,
jegyző. bíró.

Fiatal állami tisztviselő uri családnál
butorozott lakást
(egy vagy két szobát) keres.
Cím e lap kiadóhivatalában. 503-11

Hirdetések

felvételnek a

„Toronto”

kiadóhivatalában.